

Behoort bij punt 9b van de agenda van de
238ste vergadering van het bestuur
d.d. 19 november 2009

NOTA VOOR HET BESTUUR

Betreft: Stand van Zaken Duurzame Ontwikkeling

In deze notitie vindt u een overzicht van de meest recente MVO-activiteiten op het terrein van duurzame ontwikkeling.

Meer communicatie over Duurzame Ontwikkeling

In de MVO Werkgroep Duurzame Ontwikkeling is recent gesproken over de vraag of de MVO-sector meer zou moeten communiceren over de inzet en resultaten van de sector op het vlak van duurzaamheid. Hier is positief op gereageerd. Met name onderwerpen als energiebesparing, emissies en de voortgang bij de verduurzaming van de ketens van palm en soja zouden beter voor het voetlicht moeten worden gebracht. Afgesproken is dat een subwerkgroep met een plan van aanpak komt waarin wordt aangegeven hoe dat kan worden opgepakt.

Soja: Roundtable for Responsible Soy (RTRS) / Task Force Duurzame Soja

MVO stimuleert de verduurzaming van de mainstream sojamarkt. MVO doet dit gezien de internationale context met name door middel van de ondersteuning van de Ronde Tafel Verantwoorde Soja (RTRS). Tijdens de rondetafelbijeenkomst van de RTRS afgelopen mei in Campinas (Brazilië) moesten de Principes en Criteria voor verantwoorde soja worden aangenomen. Daar is de RTRS in geslaagd en daarmee is een belangrijke stap gezet. MVO heeft daar namens de Taskforce Duurzame Soja een presentatie gehouden over de inzet van de Nederlandse industrie.

MVO heeft zich ook ingezet om te zorgen voor informatievoorziening van Nederlandse politici en maatschappelijke organisaties. Zo heeft MVO, voorafgaand aan het debat in de Tweede Kamer over de RTRS, de politici geïnformeerd over de stand van zaken van de RTRS, waaronder het bericht dat er daadwerkelijk Principes en Criteria voor Duurzame Soja zijn vastgesteld. Ook heeft MVO herhaaldelijk gesprekken gevoerd met Nederlandse en buitenlandse NGOs om het belang van een internationale aanpak in het kader van de RTRS te benadrukken.

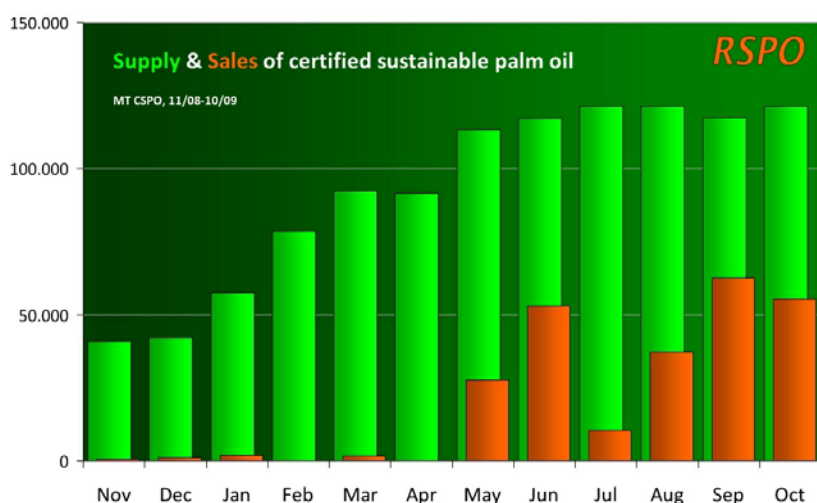
Om verder bij te dragen aan het RTRS-systeem heeft MVO zich opgegeven voor deelname aan de RTRS Traceability and Market Claim Werkgroep. Mochten hiervoor andere meer Europees georiënteerde kandidaten beschikbaar zijn, dan zal MVO onderzoeken of de eigen kandidatuur kan worden teruggetrokken.

Palmolie: Roundtable for Sustainable Palm Oil (RSPO)

Van 2 tot 4 november werd de jaarlijkse rondetafelbijeenkomst van de RSPO gehouden in Kuala Lumpur (Maleisië). Een van de belangrijkste onderwerpen tijdens de bijeenkomst was het komen tot overeenstemming over de aanpak van de reductie van de uitstoot van broeikasgasemissies door palmolieproducerende bedrijven. De leden van de RSPO Executive Board gingen na lang beraad akkoord met de verklaring dat de RSPO-leden zeer geïnteresseerd zijn wat betreft de reductie van de uitstoot van broeikasgassen en het tegengaan van klimaatverandering. Voor het oplossen van de nog niet uitgekristalliseerde onderwerpen wordt een nieuwe werkgroep ingesteld.

MVO heeft de laatste maanden intensief ingezet op het dossier palmolie. Sinds juli is MVO voorzitter van de RSPO Trade en Traceability Werkgroep. Dit betekent dat MVO nog actiever bezig is met het werkbaar maken van de RSPO 'supply chain' organisatiesystemen. Aandachtspunten binnen het werk zijn: het simplificeren van het gebruik van het Utz-systeem en de mogelijkheden voor 'supply chain'-certificering

Een ander aandachtspunt van MVO tijdens de afgelopen maanden was het versterken van de vraag naar duurzame palmolie. Van de in de afgelopen twaalf maanden geproduceerde RSPO-gecertificeerde duurzame palmolie werd slechts 22,5% verkocht. Dit stelt producenten teleur en bedreigt zo de toekomst van de RSPO. Daarom heeft MVO een MVO-/RSPO-informatiebijeenkomst georganiseerd. Doel van deze bijeenkomst was om afnemers van palmolie te interesseren voor het kopen van gecertificeerde duurzame palmolie.

De meest recente gegevens laten een steeds positiever beeld zien van de aankoop van duurzame palmolie. In oktober werd 45,6% van het geproduceerde volume verkocht. Een van de zaken die hier wellicht aan heeft bijgedragen, is de recent gepubliceerde 'scorecard' van het Wereld Natuur Fonds. Met deze scorecard geeft WWF inzicht in de gekochte volumes van de ruim 50 grootste Europese bedrijven uit de detailhandel en de

levensmiddelenbedrijven. De volgende (deels) Nederlandse bedrijven zijn hierin genoemd: Unilever, Ahold, Croda, Deen supermarkten. De Nederlandse margarine-industrie is niet nadrukkelijk genoemd. Deze communicatie heeft wel geleid tot enige minder positieve uitlatingen in de media over Nederlandse bedrijven.

Klimaatverandering en CO₂-emissiereductie

Doelstelling van de MJA3 is 30% energie-efficiencyverbetering in 2020 t.o.v. 2005. Hiertoe hebben alle deelnemende MVO-bedrijven een Energie Efficiency Plan opgesteld (EEP) voor de periode 2009-2012. In het EEP geven bedrijven aan welke maatregelen ze zeker zullen uitvoeren in de komende 4 jaar. Sommige van die maatregelen komen in aanmerking voor investeringssubsidie: de VAMIL-regeling. Bovendien hebben bedrijven studies en onderzoeken geïdentificeerd. MVO gaat deze individuele plannen in het Meerjarenplan

(MJP) voor de MVO-sector aggregeren tot een sectortotaal. In het MJP wordt ook aandacht besteed aan de voorstudie. MVO zal samen met SenterNovem de komende vier jaar studies uitvoeren en kennisoverdracht organiseren.

Resultaten MJA-monitoring 2008

De energiebesparende maatregelen die de MVO-bedrijven in de periode 2005-2008 genomen hebben, hebben gezamenlijk geleid tot een energiebesparing van 703Terra Joule (TJ) en 153 kiloton vermeden CO₂-emissie. Dit komt overeen met het jaarlijkse energiegebruik van ca. 7300 Nederlandse huishoudens. Dit is 2½ keer de vooropgestelde doelstelling van 280TJ. Door ontsparende effecten is een deel van deze energiebesparing tenietgedaan. Met een efficiencyverbetering van 4,8% voor de periode 2005-2008 is de doelstelling ruimschoots gehaald. Dit bleek uit de monitoringrapportage over 2008 in het kader van de Meerjarenaafsprake Energiebesparing (MJA3). De bedrijven rapporteerden in 2008 29 energiebesparende maatregelen, met in totaal 48 TJ energiebesparing. Dit komt overeen met het jaarlijkse energiegebruik van ca. 500 Nederlandse huishoudens.

Emissiehandel (Emission Trading Scheme)

In het kader van het tegengaan van klimaatverandering gaat in 2012 een nieuwe periode van CO₂-emissiehandel van start. Bedrijven met een installatie van meer dan 20MWth vallen onder de wetgeving op dit gebied. Dit zijn met name crushbedrijven en grote raffinaderijen. Aangezien de oliezadenindustrie wordt gezien als mogelijk concurrerend met landen buiten de EU, krijgen de bedrijven een deel van de benodigde emissierechten gratis toegewezen. De Europese Commissie wil de toewijzing baseren op een benchmark. Fediol organiseert met hulp van de Britse consultant Entec een benchmark bij een veertigtal bedrijven. Indien blijkt dat benchmarken haalbaar is, dan zal het resultaat als input dienen voor de toewijzing van emissierechten door de Europese Commissie.

Renewable Energy Directive

De Hernieuwbare Energie Richtlijn (RED, EU Richtlijn 2009/28) is op 5 juni 2009 gepubliceerd en op 25 juni 2009 van kracht geworden. De Richtlijn is gericht tot de lidstaten. De lidstaten moeten uiterlijk 30 juni 2010 een beleidsplan (Nationaal Actie Plan: NAP) indienen bij de Commissie en uiterlijk 5 december 2010 de relevante juridische zaken regelen, dus in wetgeving vastleggen. Voor het NAP dienen de lidstaten gebruik te maken van het format van de Commissie. Zo dienen de lidstaten aan te geven welke doelen ze stellen per deelsector (bijv. transport en industrie), en hoe de doelstelling zich in de tijd dient te ontwikkelen. De verplichting tot gebruik van biobrandstoffen richt zich op de brandstof distributeurs (houders van een AGP oftewel Accijns Goederen Plaats).

Eind 2009 wordt een communicatie van de Europese Commissie verwacht waarin meer duidelijkheid wordt verschaft over de erkenning van vrijwillige systemen (waaronder RSPO en RTRS), het Mass Balance-systeem (draft CEN TC 383 WG 5), mogelijke invulling van het vraagstuk van Indirect Land Use Change en de berekeningsmethode van de uitstoot van broeikasgassen.

MVO heeft op 16 oktober een goed bezochte informatiebijeenkomst verzorgd over de RED. Doel hiervan was om de achterban te informeren over de inhoud en consequenties van de richtlijn. Naar aanleiding van de discussie zal MVO een Q&A opstellen.

Carbon Foot Print

Tijdens de bijeenkomst van de MVO werkgroep Duurzame Ontwikkeling in april is besloten tot het opzetten van een subwerkgroep Carbon Footprint. Na een eerste bijeenkomst in augustus heeft MVO voorgesteld om een studie te laten uitvoeren die inzicht geeft in de hoeveelheid emissies tijdens teelt, transport en verwerking van de belangrijkste MVO-grondstoffen. Tevens wil de studie duidelijk maken waar verbetermogelijkheden liggen om de hoeveelheid emissies terug te brengen. Zodoende kan de MVO-sector werken aan 'continuous improvement'. Zo moet de MVO-sector beter in staat zijn om te participeren in de discussie rond carbon footprinting. Op dit moment kunnen we de discussie onvoldoende beïnvloeden omdat het niet helder is waar we staan. Het voorstel voor deze studie zal begin december besproken worden in de tweede bijeenkomst van de subwerkgroep Carbon Footprint.

Commissie Corbey

Afgelopen zomer is de Commissie Duurzaamheidsvraagstukken Biomassa (ook wel Commissie Corbey genaamd) ingesteld. Deze commissie is in het leven geroepen met als belangrijkste taak de regering te over duurzaamheid bij de productie en gebruik van biomassa en het bieden van een forum voor maatschappelijke discussie. MVO neemt zitting in deze commissie. Het MVO standpunt biobrandstoffen dat door het bestuur is vast gesteld is de basis voor de inbreng van MVO in deze commissie. Tevens is de MVO werkgroep Duurzame Ontwikkeling geïnformeerd en gevraagd om input en reacties die ingebracht kunnen worden. Inmiddels heeft de commissie adviezen opgesteld over Duurzaamheidscriteria voor Vaste Biomassa, Rapportageverplichting en Indirect Land Use Change. Dit laatste advies zal nader toegelicht worden. De Europese Commissie heeft de lidstaten gevraagd hoe omgegaan zou moeten worden met het complexe vraagstuk van mogelijke indirecte verandering van landgebruik door het gebruik van biomassa voor biobrandstoffen. Dit onderwerp is nog niet uitgewerkt in de RED. De EC heeft een aantal beleidsopties voorgesteld, waaronder het opstellen van een ILUC factor. MVO is daar geen voorstander van omdat de RED al duurzaamheidscriteria bevat waarbij onder andere gebieden met een hoge biodiversiteitswaarde en gebieden met grote koolstofvoorraden beschermd worden.

De commissie Corbey heeft toch voorgesteld om een ILUC factor te ontwikkelen maar koppelt dit aan landbouwbeleid bij. Als er sprake is van verbetering van efficiëntie van de landbouwproductie of het gebruik van gedegradeerde of marginale gronden moet de factor proportioneel ingezet worden. Tevens zet het advies in op het beschermen van biodiversiteit. Voor de financiering daarvan kan gedacht worden aan het invoeren van een kleine heffing op brandstoffen.

Omdat de doorrekening van de ILUC factor nog moet plaatsvinden is nog niet precies zeker wat de consequenties zijn voor de MVO sector. Het is te verwachten dat het voor palmolie en voor mindere mate ook voor soja en raap lastig wordt om te kwalificeren als grondstof voor biobrandstoffen omdat er nog een drempel wordt gelegd boven de al in de RED verplichte reductie van uitstoot van broeikasgassen.

-0-0-0-0-0-

Rijswijk, 11 november 2009